

La Femosa

Revista d'opinió
i informació local.
ARTESA DE LLEIDA,
maig-juny de 2011.
Número 252

SORTIDA AL SOLERÀS

NOU AJUNTAMENT

IMATGES D'ANJR

Grup de noies d'Artesa de Lleida que van participar en uns cursets prematrimonials, amb mossèn Josep Piñol. Finals de la dècada dels anys seixanta del segle XX.

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
E-mail: lafemosa@artessalleida.cat

Coordinació i maquetació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet

Col·laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
Cèlia Argilès Andrés
Albert Batiste Bonet
Josep Mª Carrera Fornalés
Adolf Costafreda Castillo
Felip Domènech Costafreda
Ramon Drudis Mauri
Laura Farran Botargues
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet
César G. Antón
Josep Minguet Olomí
Miquel A. Navarro Solé
Ricard Pons Pico
Pol Puertas Gallart
Ramon Serra Batlle
Eulàlia Solà Miró
Josep Ramon Solé Gallart

Fotografies

Josep Mª Esteve Muñoz
Ramon Farré
Jordi Gallart Gallart
Jordi Gallart Oró
Josep Gallart Fernández
Josep Piñol Barrul
Ramon Serra Batlle
Eulàlia Solà Miró
Miquel Terés

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
Número 252, maig-juny 2011
Dipòsit Legal: L-264-1981

Els articles que apareixen a les pàgines de *La Femosa* reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

Imatges d'ahir	2
El Reportatge	4
Pòrtic	5
Actualitat artesenca	6
Imatges de l'actualitat artesenca	8
Entreteniments	13
Eleccions municipals	14
Imatges electorals	15
Humor des del campanar	16
Presa de possessió del nou Ajuntament	17
Cants de solidaritat	18
Coneixem altres termes municipals	19
Mots encreuats	20
CF Artesa: una temporada històrica	21
El pol·len	22
Vull fer-me simpatitzant del Madrid	23
Fas vacances o et quedes? Un viatge per l'univers	24
Els de la quinta del 71 fan 40 anys	25
Josep Piñol Barrul	26
Solució als mots encreuats	26
Mossèn Piñol	27
A mossèn Piñol in memoriam. D'un escolà	29
Articles de Josep Piñol	32
Cessió de l'arxiu fotogràfic de Josep Piñol	34
Mostra de fotos de l'arxiu de Josep Piñol	34
Visita de la Protectora de l'alumnat dels "Til·lers"	35
Una mica d'història. L'Alternativa	36
Phil	38
Pàgina de serveis	39
Solucions als entreteniments	39

Amb el suport de:

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

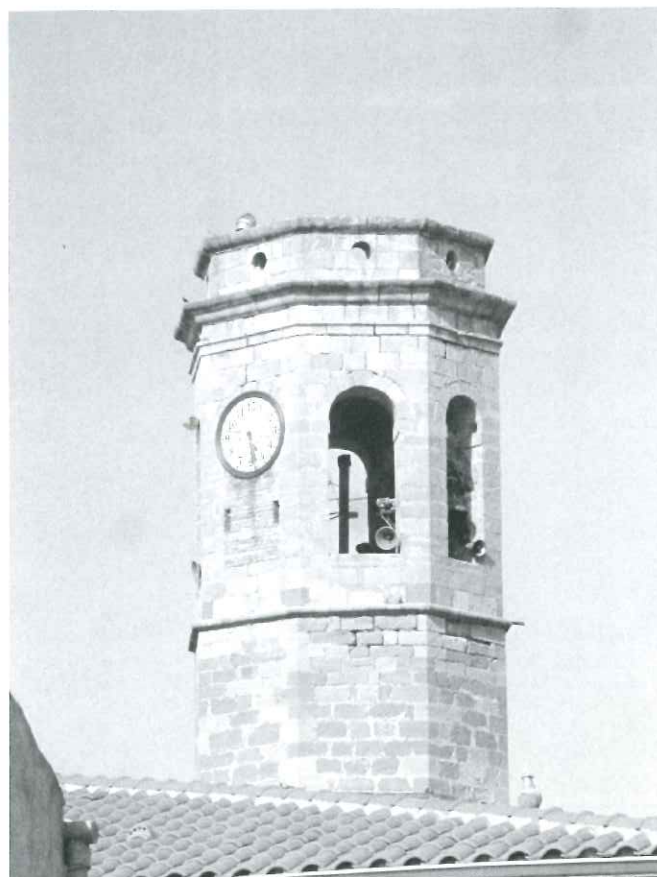
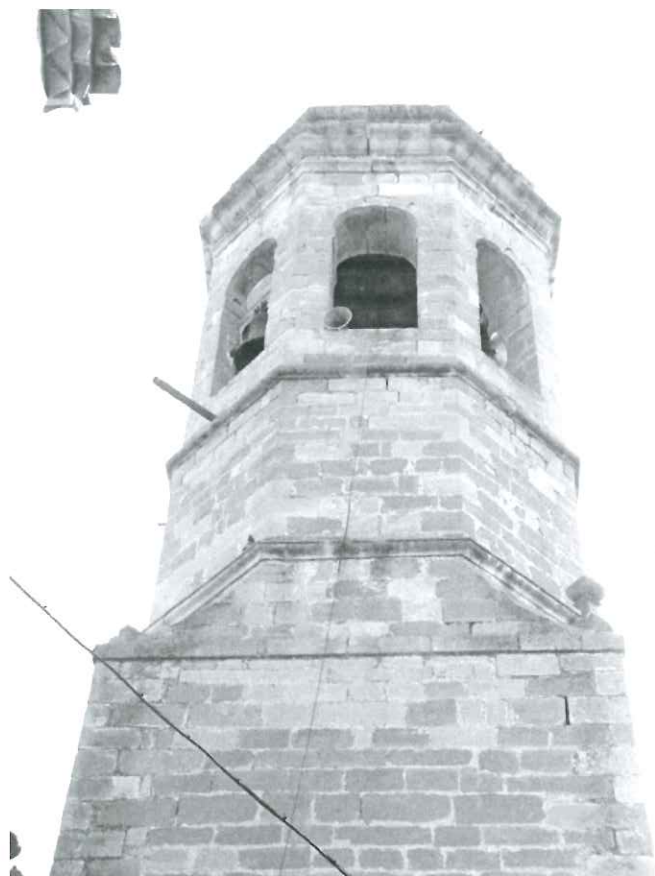
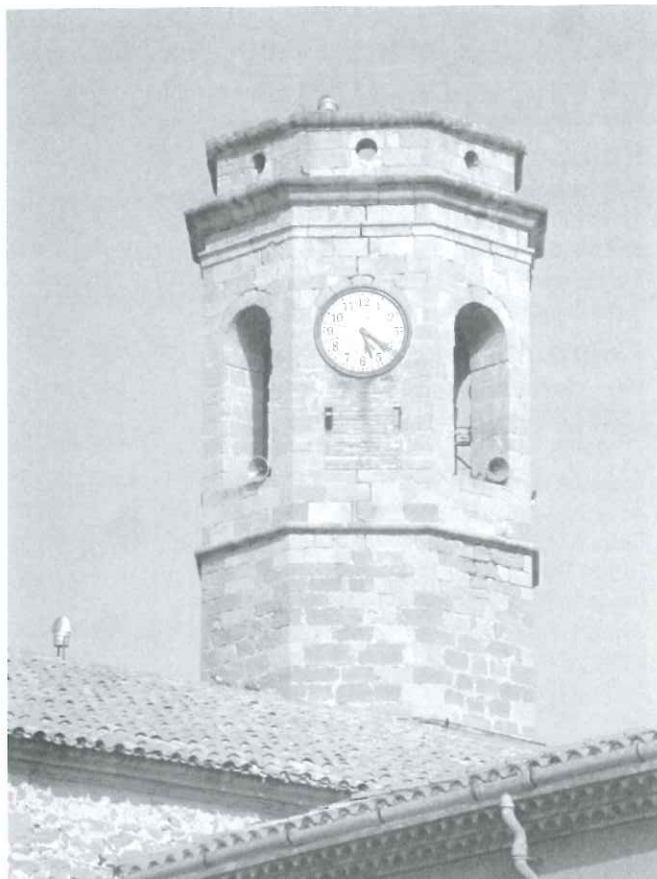
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria de Comunicació

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

EL REPORTATGE

Vistes del campanar d'Artesa, icona del poble Ramon Serra

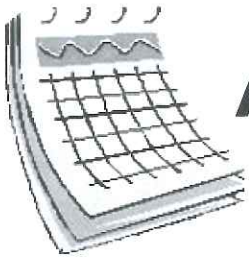
PÒRTIC

El 24 de maig de 2011, a l'edat de 76 anys moria a Madrid en Josep Piñol Barrull, que fou durant la dècada dels 60 i començaments dels 70 el rector de la parròquia d'Artesa. Mossèn Piñol, com tothom el coneixia, és un dels personatges més controvertits i més transcendents de la nostra història recent. Era un capellà atípic que representava els nous aires del Concili Vaticà II, vertadera primavera que pretenia una obertura de l'església a la modernitat. Era un capellà que no vestia sotana, que conduïa una moto i també cotxe. Que escrivia al diari. Que cantava cançons de la Joan Baez i dels Beatles. Que contava acudits de tota mena, alguns de ben picants. Que es banyava a la platja i a les piscines. Que publicava llibres. Que tenia una editorial. Que havia viatjat per mitja Europa. Que llegia novel·les i assistia a espectacles no religiosos. Que anava d'excursió amb els joves i, sobretot, que parlava el seu mateix llenguatge, perquè ell també era jove i també tenia moltes ganes de viure. En Josep Piñol va ser un revulsiu en els costums i en la moral del poble. Josep Piñol va encetar una nova època a través del grup de cursets de cristiandat "Decolores" i esdevingué un autèntic promotor cultural participant activament en la fundació de "L'Agrupació Jovenívola", fundada el 31 de març de 1963. Des de l'Agrupació es van promoure esports com el futbol, el bàsquet, els escacs i el ciclisme. S'organitzaren excursions, exposicions, cursets de llengua catalana, xerrades sobre tot tipus de temes, també un recital de Cançó Catalana i es va posar al dia la Biblioteca del llavors "Hogar del Productor". En Piñol va estar també al darrere de la revista "Veu d'Artesa", que sorgí a partir de les inquietuds de joves pertanyents a "Decolores" i a "l'Agrupació Jovenívola". Aquesta agrupació va tenir només quatre anys de vida, però fou, sens dubte, el veritable motor cultural del poble i el fonament de la cultura que s'ha fet des de llavors a Artesa.

En Josep Piñol era llavors, a més de capellà, periodista i fotògraf i sempre tenia la càmera a punt per retratar aquells aspectes que creia més rellevants. Fa pocs anys va cedir al poble una gran quantitat de clixés i fotos d'Artesa, al voltant de 700 fotografies, que il·lustren els anys que el vam tenir entre nosaltres. Segurament entre els artesencs no hi hagi unanimitat a l'hora de valorar la seva figura, ja hem dit més amunt que va ser un personatge controvertit, amb llums i ombres, com també ho va ser aquella època, quina no ho és, i com ho som la majoria de les persones. Però no hi ha dubte que el seu pas pel poble no va deixar ningú indiferent. Poc després de marxar del poble, en Piñol va penjar els hàbits i va començar una nova vida. Descansi en pau.

Josep Piñol

ACTUALITAT

Cèlia Argilés

ARTESENCA

FESTA DE SANT ISIDRE

Un any més l'ajuntament va aprofitar la festa de Sant Isidre, 15 de maig, per tal de retre homenatge als jubilats i jubilades del nostre poble, en la que s'anomena FESTA de la "GENT GRAN". Els actes va estar els següents:

- A 2/4 de 12 del migdia, celebració de la Santa Missa. En acabar es va fer la benedicció del terme.
- A les 2 del migdia, dinar de germanor de tots els jubilats i jubilades a la Sala de la Llar del Poble.
- A les 4 de la tarda, actuació de la Coral la Primavera d'Artesa de Lleida, i tot seguit SESSIÓ DE BALL.

FINAL DE LA CHAMPIONS LEAGUE 2011

El 28 de maig el bars de la *Llar del Poble* i *Cal Manos* i el restaurant *Les Cadolles* es van vestir de festa blaugrana i van organitzar els seus espais perquè els afeccionats del Barça poguessin gaudir de la final de la *Champions* que el CF Barcelona va jugar a l'estadi londinenc de Wembley. El Barça de Pep Guardiola, Messi, Iniesta, Xavi, Villa... va guanyar la seva quarta *Champions League* en vencer por 3-1 al Manchester United amb el seu típic joc de toc. Els gols blaugranes, marcats per Pedro, Messi i Villa, van representar una explosió d'alegria i de materials pirotècnics propiciats pels afeccionats culers d'Artesa que ompliem de gom a gom els locals esmentats. Després del partit alguns afeccionats culers van celebrar la consecució del màxim títol del futbol continental pels carrers del poble amb càntics i petards.

PARTIT DE L'EQUIP DE BABYS DE L'ESCOLA DE FUTBOL INTERCOMARCAL

El diumenge 29 de maig l'equip de *Babys* d'Artesa de Lleida de l'Escola de Futbol Intercomarcal, va jugar un competitiu partit amb el seu homònim de Torregrossa de la mateixa escola. Les evolucions dels jugadors/res més petits dels dos equips de

l'EFI van fer gaudir d'allò més els pares/mares i tots els familiars i afeccionats que van assistir a l'esdeveniment.

FESTA DE CLOENDA DE L'ESCOLA DE FUTBOL INTERCOMARCAL

El divendres 3 de juny va tenir lloc, al nostre poble, la Festa de Cloenda de la temporada 2010-2011 de l'Escola de Futbol Intercomarcal, en la qual hi participen més de 200 nens i nenes d'Artesa de Lleida, Puigverd de Lleida, Torregrossa i Juneda, així com d'altres pobles de la rodalia, com Castellldans, Aspa i l'Albagés. Aquest acte, que en un principi estava previst celebrar a la Pista Poliesportiva Municipal, es va desenvolupar a la Sala de la Llar del Poble, a causa de l'amenaça de pluja. En el decurs de l'acte es va repartir coca i begudes a tots els assistents per berenar i es van homenatjar a tots els jugadors i jugadores de l'escola per la temporada desenvolupada, així com els entrenadors i els jugadors juvenils que finalitzaen la seva etapa a l'escola.

PARTICIPACIÓ A LA IV TROBADA DE CENTRES D'ESTUDIS DE LES COMARQUES DE LLEIDA I ANDORRA

El dissabte 4 de juny membres de l'Agrupació Cultural La Femosa van assistir a la IV Trobada de Centres d'Estudis de les Comarques de Lleida i Andorra, trobada anual d'entitats d'estudis locals que aquest any va tenir lloc a la Seu d'Urgell, acollida per l'Institut d'Estudis Comarcals de l'Alt Urgell. La jornada, que va tenir lloc a la Capella de la Immaculada, va comptar amb la participació de dotze centres d'estudis d'aquest àmbit territorial. Durant la primera part de la jornada es van presentar les línies principals d'actuació de la CCEPC i de l'IRM, així com els nous projectes de diverses entitats assistents.

A continuació l'historiador Dani Cortijo va pronunciar la conferència "Història local en xarxa. Nous horitzons de recerca i difusió", que es va poder seguir en directe per internet.

Abans del dinar es va inaugurar, al Centre Cívic

El Passeig, l'exposició "El món agrari a les terres de parla catalana", en que hi ha participat l'Agrupació Cultural La Femosa. El programa d'activitats programades es va tancar amb la visita de l'Espai Ermengol, comentada per l'historiador local Lluís Obiols.

L'exposició "*El món agrari a les terres de parla catalana*" és una realització de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, l'Institut Ramon Muntaner i la Fundació del Món Rural, fruit d'un fons de més de 3.000 imatges fotogràfiques, recollides arreu del territori en centres d'estudis, en arxius, en organismes oficials, en fons particulars, etc. dels Països Catalans, entre ells *La Femosa*, que hi vam participar amb la cessió de més de 150 imatges d'Artesa de Lleida, dues de les quals formen part de l'exposició, que està realitzant una itinerància per tot el conjunt de territoris de parla catalana. L'exposició pretén fer una mirada retrospectiva sobre l'activitat agrària des de finals del segle XIX fins al present, per a poder comprendre la realitat actual i entendre les polítiques agràries que en el marc europeu cal adoptar per a fer possible la continuïtat del sector, amb la seguretat i la dignitat que es mereixen les persones que en formen part.

TORNEIG DE FUTBOL SALA

Organitzat per l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida (AJALL), es va dur a terme, el dissabte dia 11 de maig un torneig de futbol sala en que al llarg de tot el dia hi van participar 16 equips de diferents indrets de la comarca i comarques veïnes, entre els quals n'hi havia dos del nostre poble. Des de les 9 del matí i durant tot el dia es van anar succeint els diferents partits, que van aconseguir aplegar molta gent. La final la va guanyar l'Albatàrrec, que en un partit molt disputat i ple d'emoció, es va imposar per 2 a 0 a l'Alcoletge II.

Des d'aquestes pàgines volem felicitar els joves de l'AJALL per la iniciativa de l'organització d'aquest torneig de futbol sala, alhora que els animem a continuar amb l'organització de tot tipus d'actes.

REPRESNTACIÓ TEATRAL

El dia 11 de juny es va estrenar a la Sala de la Llar del Poble l'obra de teatre D-GUST-ACIÓ (al nostre gust), a càrrec del Grup de l'Escola de Teatre de l'Orfeó de Sants (Barcelona), amb

dramaturgia, muntatge i direcció de Josep Casalí.

Menús de la vida picaresca integrats per les sàvies paraules d'uns autors nostrats, que són una bona mostra de la riquesa i diversitat de la nostra llengua: Baltasar Porcel, Salvador Espriu i Llorenç

Villalonga, amb paraules de collita pròpia per tal d'arrodonir un àpat ben complet satisfactori per a tota mena de païdors, amb la incorporació d'una selecció de música i cançons d'aquells temps feliços i l'acompanyament en directe del piano, perquè la "D-gust-ació" sigui ben plaent a tots.

FESTA FI CURS DE L'ESCOLA I DE LA LLAR D'INFANTS

Durant el mes de juny tenen lloc gran quantitats d'activitats que ens recorden que el curs escolar s'acaba i que arriben les vacances d'estiu. Aquestes activitats són les anomenades festes de fi de curs. Enguany l'AMPA de la Llar d'Infants va celebrar la seva festa de fi de curs el divendres i dissabte dies 17 i 18 de juny. El divendres va tenir lloc un sopar de germanor al pati de les escoles, i el dissabte a la tarda es va fer un espectacle a la llar del poble a càrrec de tots els nens i nenes. També l'escola, va celebrar el seu fi de curs el dissabte dia 18 de juny al pati de l'escola, amb l'exhibició dels esports extraescolars de patinatge i salsagym. Es va fer lliurament d'obsequis a monitors i monitores i la festa va acabar amb una mica d'aperitiu per tothom, i amb la instal·lació d'uns inflables per jugar tota la quitxalla.

CONCERT FINAL DE CURS DE L'ESCOLA DE MÚSICA

El dia 19 de juny a les 6 de la tarda, a la Sala de la Llar del Poble, l'Escola de Música d'Artesa de Lleida (EMMA) va celebrar el concert de fi de curs amb una cantada de cançons. I el dia 20 de juny, a les 6, de la tarda va tenir lloc el concert

d'instruments escola de música EMMA a càrrec de tots els nens i nees que al llarg del curs han practicat diferents tipus d'instruments.

FESTA DE LA PANIFICADORA

La Cooperativa del Camp Comarcal les Garrigues "La Panificadora", celebra anualment, al mes de juny, una assemblea ordinària a la qual convida tots els socis de tots els municipis i els ofereix una degustació dels seus productes. Mentre a l'interior de les instal·lacions té lloc l'assemblea, a l'exterior, un grup d'animació, s'encarrega de distreure la canalla i algun que altre gran. Enguany aquest esdeveniment va tenir lloc el diumenge dia 12 de juny.

REVEL·LA DE SANT JOAN

El 23 de juny, vigília de Sant Joan, es va celebrar la revetlla, que va iniciar-se amb la rua que des de la Plaça Major fins a la Pista Poliesportiva, van amenitzar els diablons i diables del Griu i el Griu. Seguidament, i ja a la pista, es va encendre la gran foguera de Sant Joan.

Per tal de donar pas seguidament a una llarga sessió de ball amb l'orquestra INTERMELODY. El servei de bar i venda de coques de Sant Joan, va anar a càrrec del Club de Futbol Artesa de Lleida.

INSTAL·LACIÓ D'UN PARC LÚDIC

L'Ajuntament, en col·laboració amb la Diputació de Lleida, ha instal·lat un parc lúdic a la Plaça Europa. Els jocs del parc lúdic estan dissenyats per tal que la gent aprofiti la seva estança a la plaça per a fer diferents exercicis. Cada aparell disposa d'un rètol explicatiu que informa sobre els moviments que cal fer. Aquesta instal·lació ha suposat una inversió de 14.759,88 euros, essent la despesa a càrrec íntegrament de la Diputació de Lleida. L'Ajuntament ha suportat el cost de la instal·lació del terra de cautxú, apte per a equipaments d'ús públic i per a mainada, amb un cost de 2.985,40 euros.

PROGRAMACIÓ DE CINEMA

1 maig: CISNE NEGRO
8 maig: COMO SABES SI....?
14 maig: EL OSO YOGUI
22 maig: ESTA ABUELA ES MI PADRE
29 maig: FURIA CIEGA
5 juny: SIN COMPROMISO
12 juny: SIN LIMITES
18 juny: AGUILA ROJA
24 juny: AGUA PARA ELEFANTES
25 juny: FAST&FURIOS 5

IMATGES DE L'ACTUALITAT ARTESENCA

La final de la Champions entre el Barça i el Manchester United als bars i restaurant d'Artesa

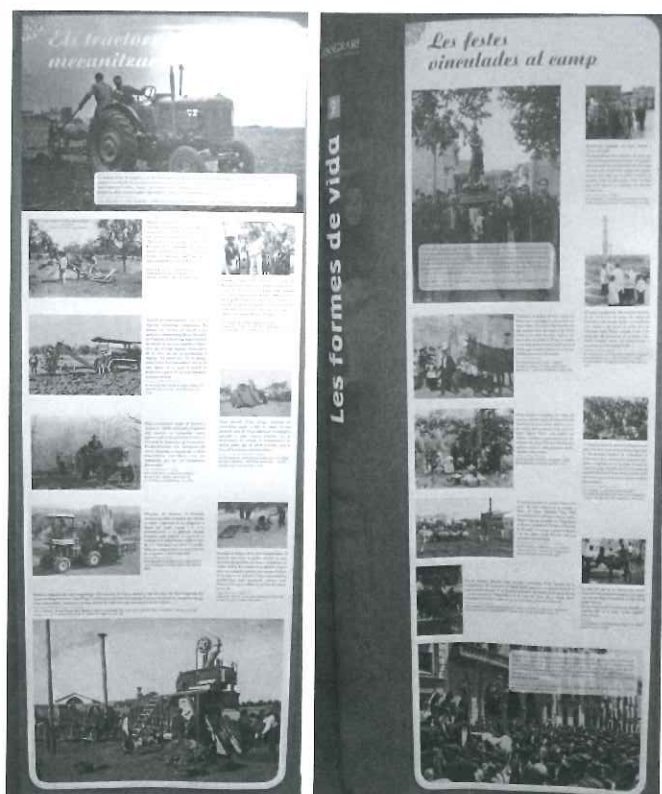
Equips de *babys* d'Artesa de Lleida i de Torregrossa de l'Escola de Futbol Intercomarcal

Equip de *babys* d'Artesa de Lleida (Foto: Josep Gallart)

Clausura de de la temporada 2010-2011 de l'Escola de Futbol Intercomarcal (Fotos: Josep Gallart)

Plafons de l'exposició "El món agrari a les terres de parla catalana" amb fotografies d'Artesa de Lleida cedides per per l'A. C. La Femosa

EL MÓN AGRARI a les terres de parla catalana

ORGANITZAT PER:

INSTITUT RAMON MUNTANER
Artesa de Lleida
www.ramun.org

CCEPC
Consorci Intercomarcal d'Entitats de parla catalana
www.ccepc.org

Fundació del
Món Rural
www.fmr.org

Fotografia: Josep Gallart. Arxius Històrics de l'Escola

Festa de fi de curs de l'escola i de la Llar d'infants. (Fotos: Josep Mª Esteve, Jordi Gallart i Ramon Farré)

Equips de futbol sala d'Artesa de Lleida que van participar al torneig de l'AJALL (Fotos: J. Gallart)

Festa de fi de curs de l'Escola de Municipal de Música d'Artesa de Lleida (EMMA) (Fotos: Josep Mª Esteve)

Assemblea i festa de "la Panificadora" (Fotos: Josep Mª Esteve)

Revetlla de Sant Joan
(Fotos: Jordi Gallart)

Parc lúdic de la plaça Europa (Fotos: Ramon Serra)

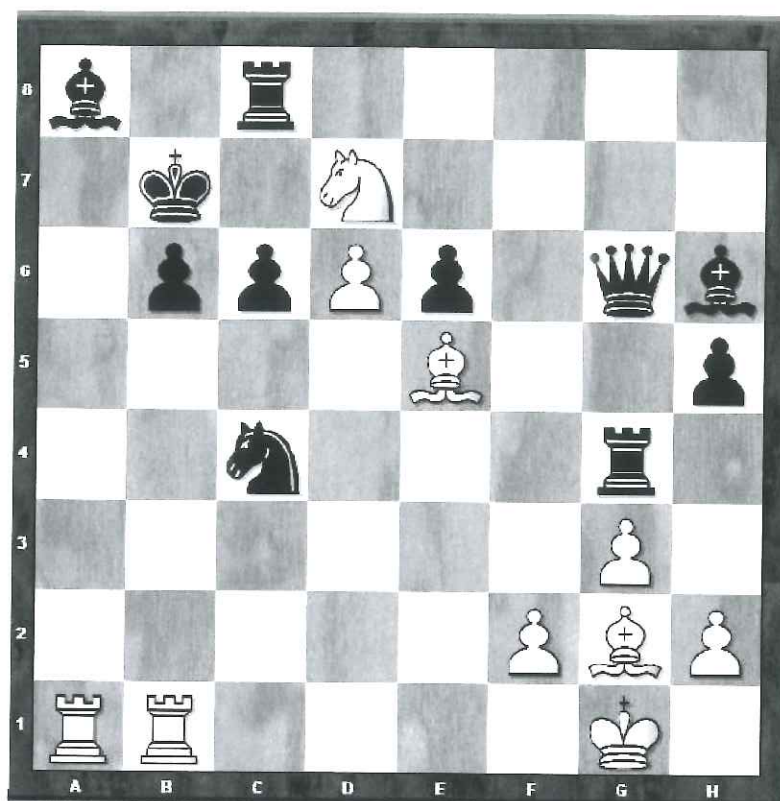
ENTRETENIMENTS

Solucions pàgina 39

PROBLEMA D'ESCACS

Albert Batiste

Després de nombrosos sacrificis per part de les blanques semblava que tenien la posició perfecta per resoldre la partida, però de l'última jugada de les negres (Cc4) que evita el mate immediat (Tb6), les blanques encara necessitaran 3 jugades per aconseguir la victòria.

SOPA DE LLETRES Lluís Gil

M	O	R	C	O	N	G	R	E	C
A	G	A	M	S	A	L	M	O	A
V	O	T	I	E	S	P	I	O	R
O	R	B	R	O	E	A	R	P	C
X	I	N	A	R	O	R	A	R	Ç
N	O	S	A	C	A	D	I	U	A
A	S	D	I	B	A	E	L	A	M
K	O	E	O	J	L	L	O	G	I
R	L	L	A	H	E	S	L	I	N
A	L	R	A	O	V	E	R	A	T

SUDOKU

			1	8			6	9
	1			9	3	5	8	
8	9		7			1		
3		8		6				5
			2					
6	4	1	3	5			9	
			9	4				
9		7			1	6		
					2			

Busqueu 10 noms de peixos

ELECCIONS MUNICIPALS

Cèlia Argilés

El diumenge dia 22 de maig van tenir lloc les eleccions locals per mitjà de les quals s'escullen de manera directa els regidors i regidores que al llarg de la propera legislatura (2011-2015) governaran Casa la Vila.

Aquesta vegada eren dues les candidatures que es presentaven al municipi, i que es publiquen a continuació tal i com es van publicar al Butlletí oficial de la província un cop acceptades per la Junta electoral i proclamades:

ENTESA ARTESENCA - PROGRÉS MUNICIPAL (EA-PM)

01. Ricard Pons Pico
02. Maria Piñol Masip
03. Miquel Mazarico Julve
04. Emili Pijuan Garrós
05. Carme Sirvent Garcia (Independent)
06. Josep M. Esteve Muñoz (Independent)
07. Magdalena Domènech Costafreda
08. Ivan Argilés Andrés
09. Salvador Mir Llusà

SUPLENTS:

01. Laura Farran Botargues
02. Ramon Isanta Roca
03. Adriana Costa Mestres
04. Georgina Badia Anglès
05. Blau Castillo Benet
06. Josep Minguet Olomi

Components de l'Entesa Artesenca-Progrés Municipal

CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CiU)

01. Pere Puiggròs Compte
02. Josep M. Gallart Vilalta

03. Mònica Rodés Alonso
04. Joan Gallart Nadal
05. Josep Giribet Carli
06. Jaume Miralles Tutusaus
07. Jaume Oró Badia
08. Iolanda Horcajadas Redondo
09. Alfred Giménez Bonastre

SUPLENTS:

01. Marian Justicia Rodríguez
02. Alfredo Bonastre Ubago
03. Camil Bonet Besora

Components de Convergència i Unió (CiU)

Al nostre poble va exercir el dret a vot un total de 813 persones, que representen el 71,63 % i l'abstenció va estar del 28,37 %. Vots nuls en van haver 17 (2,09%) i vots blanc en va haver 19 (2,39%).

Un cop realitzat l'escrutini el resultat va estar el següent:

Nombre de regidors

Convergència i Unió: 400 vots (50,25%), 5 regidors.

Entesa Artesenca-Progrés Municipal:
377
vots (47,36%), 4
regidors.

IMATGES ELECTORALS

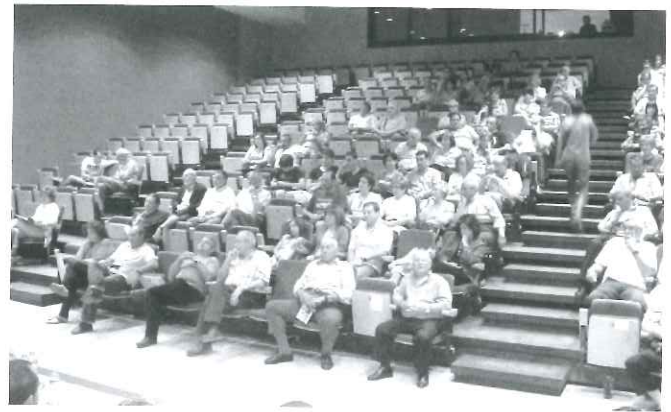
Ramon Serra i Josep Gallart

Presentació de la candidatura de Convergència i Unió (CiU)

Presentació de la candidatura de l'Entesa Artesenca-Progrés Municipal (EA-PM)

Votació de Rocard Pons cap de la candidatura de l'Entesa Artesenca-Progrés Municipal (EA-PM). Ens hauria agradat incloure una fotografia del cap de candidatura de Convergència i Unió, però no ha estat possible perquè no estava inscrit al cens electoral d'Artesa de Lleida

Moment de la votació a la mesa número 1

Recompte de vots de les dues meses de les eleccions municipals

Propaganda electoral

HUMOR DES DEL CAMPANAR

A. R.

SI A L'AJUNTAMENT PER
DOS PALETS DE L'ANTENA
WIFI PER TOT EL POBLE,
QUE VOLIEN POSAR AQUÍ
AL CAMPANAR, ELS VOLIEN
COBRAR EL QUE DIUEN ...

DONCS, A NOSALTRES
IMAGINA'T EL QUE ENS
PODEN DEMANAR...
HAUREM DE BUSCAR UN
ALTRE LLOC.

PAGANT SANT
PERE CANTA !!
AMB PERMÍS DELS
CAPELLANS.

PRESA DE POSSESSIÓ DEL NOU AJUNTAMENT

Cèlia Argilés

Fotos: Josep Ma^a Esteve i Josep Gallart

Un cop celebrades les eleccions locals, el dia 11 de juny es va constituir la nova corporació. Durant l'acte de constitució, tots els regidors elegits, Pere Puiggròs Compte, Josep M. Gallart Vilalta, Mònica Rodés Alonso, Joan Gallart Nadal i Josep Giribet Carli per part de Convergència i Unió (CiU) i Ricard Pons Pico, Maria Piñol Masip, Miquel Mazarico Julve i Emili Pijuan Garrós per part de Entesa Artesenca - Progrés Municipal (EA-PM) van prendre possessió del seu càrrec i van procedir a escollir el nou alcalde per la propera legislatura que va recaure en el cap de llista de Convergència i Unió, Pere Puiggròs Compte.

Assistents a l'acte

Regidors electes de Convergència i Unió

Regidors electes de l'Entesa Artesenca

Votacions per l'elecció d'alcalde

Discurs de Ricard Pons, cap de l'oposició

Discurs del nou alcalde Pere Puiggròs

CANTS DE SOLIDARITAT

Lluís Gil Fotos: Ramon Serra

El dia 29 de maig de 2011 es va fer una cantada de corals, a l'església de Sant Miquel d'Aresa de Lleida, organitzada pel Consell Parroquial i el Grup Càrites de Castellldans, amb l'actuació de la Coral l'Olivera de Castellldans i la Coral La Primavera Artesenca d'Artesa de Lleida amb l'objectiu de recaptar fons per reconstruir el dispensari del poble d'on és originari el nostre mossèn.

Abans de començar el concert Mossèn Robert ens va posar en antecedents. Va comentar que la seva població natal, Gbatongouin, situada a l'oest de Costa d'Ivori, va ser atacada per un grup de rebels i el seu dispensari va sofrir les conseqüències, va quedar desmantellat. Aquest dispensari és en realitat un petit hospital que aten tant la població de Gbatongouin d'uns 3000 habitants com els pobles dels voltants amb una població de 12000 ànimes més.

Costa d'Ivori és un gran país d'Àfrica occidental, d'una superfície una mica superior a la d'Itàlia i una població de 22 milions d'habitants. Es va independitzar de França als anys 60 del segle XX i portava una bona trajectòria econòmica i social, econòmicament avançada, gran productor de cafè, cacau, nou de cola, canya de sucre, pinya i plàtans. Últimament s'hi ha començat a trobar petroli i altres minerals estratègics com el coltan cobejat mineral emprat en electrònica per fabricar pantalles de TV planes i mòbils i en metal·lúrgia.

Costa d'Ivori va patir una primera guerra civil el 2002 i això va fer desgavellar la situació. Els rebels que es van aixecar mentre el president Gbagbo estava a Itàlia en un fòrum sobre la pau i el diàleg, convidat per la comunitat de St. Egidí, no va poder evitar que es partís el país en dos, mentre a la zona hi havia una força internacional francesa que ha tingut un comportament galdós. Amb el temps els rebels es

van establir al nord del país.

Per treure el país de l'atzucac es van posar d'acord les dues zones per unes noves eleccions on es va presentar una figura, que ja es va intentar presentar en altre temps, però que no li van deixar fer-ho ja que es considerava que no era de Costa d'Ivori, però que havia tingut un paper en organismes internacionals com el Fons Monetari Internacional. Les eleccions es van anar retardant fins al novembre de 2010, i com era d'esperar, hi va haver tupinada, al nord va guanyar Alassane i al sud Gbagbo i encara al final la Comissió Electoral va donar el triomf a Alassane per un marge molt estret. Ràpidament els americans i francesos es posen d'acord per reconèixer Alassane encara que el Tribunal Constitucional donades les irregularitats dona el triomf a Gbagbo. Després de mesos de negociacions, les forces d'Alassane Dramane Ouattara van prendre el control del país amb Gbagbo atrinxerats a Abidjan, la capital i la ciutat més gran del país. Les forces de l'ONU i França va prendre una acció militar contra Gbagbo. Gbagbo va ser posat sota custòdia després d'una batuda a la seva residència l'11 d'abril a l'espera del seu judici, mentrestant la situació per la gent continua sent confusa i violenta.

Cèlia Argilés Fotos: Ramon Serra

Si ja en anys anteriors l'Agrupació Cultural La Femosa va organitzar caminades culturals pel nostre terme municipal, a la zona de secà, on alhora que vam aprendre a conèixer el nostre patrimoni, visitant diferents indrets i racons, així com les construccions de pedra que hi ha (cabanes de volta, aixoplucs, balmes, espones, cadolles...), enguany des de l'Agrupació s'ha organitzat una sortida a un municipi diferent, el Soleràs.

La sortida es va dur a terme el dia 15 de maig de 2011. Els vehicles concentrats a la plaça major, varen emprendre direcció cap al Soleràs a les 10 del matí, on el Facund Pinyol i Vicenç Cantera, ens van rebre i ens van fer una ruta guiada pel seu terme. Terme que coneixen molt bé i que estimen a fons, sentiment que ens van saber transmetre plenament. Abans d'iniciar la nostra caminada però, el Facund

ens va fer una explicació de com es feien les construccions de les cabanes de volta al secà i ens va ensenyar alguns dels estris que s'usaven. Durant el llarg camí, on el paisatge ja va ser motiu de justificació suficient de la nostra visita, ens vam endinsar a més en l'arquitectura popular tot i visitant diferents cabanes de volta, enjubs d'aigua i alguna balma.

Després d'una llarga caminada durant el matí, ens esperava a l'ermita del Soleràs una bona cassola de tros, que els cuiners i ajudants ens van saber preparar d'allò més bé.

Després de dinar vàrem obsequiar els nostres guies amb un exemplar del darrer llibre del Felip Gallart, La Plana Salvatge.

En total una seixantena de persones vàrem gaudir d'un dia esplèndid i d'una trobada de germanor, que va servir per integrar cultura, paisatge i convivència.

Lliurament d'un petit obsequi als guies de l'excursió Facund Piñol i Vicenç Cantera

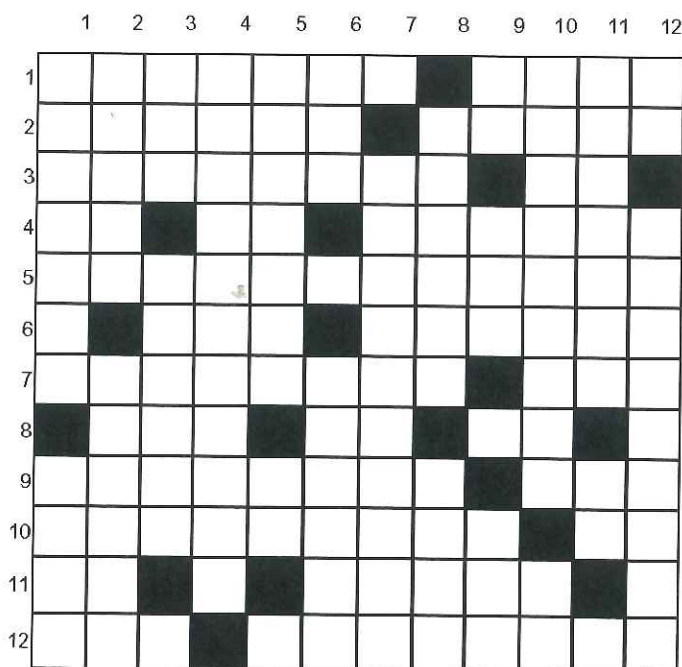
MOTS ENCREUATS Miquel A. Navarro

HORITZONTALS

1. Prevenció, neteja. Josepa. 2. Segellar amb lacre. Al revés, relatiu al nas. 3. Cuca, panerola. Crom. 4. Acabament d'infinitiu. Gran recorregut. Passa el ribot. 5. Molècules d'un ésser viu. 6. Consonant. Consell Audiovisual de Catalunya. Farà una maca, una marca. 7. Al revés, treball fet amb fil. Al revés, fa llum a la costa. 8. Nom àrab. Nota musical o article. 3.1416. Vocal. 9. Farà massa. Sistema per a coure pollastres. 10. Que tenen un to vermell. Interjecció de dolor. 11. Al revés, nom de consonant. La segona. Ella posa tens. Cinc-centes. 12. Arran. Al revés, que té balises.

VERTICALS

1. B branca de les matemàtiques. Més que ferro. 2. Rèptil. En aquest mes, no es menja. 3. Fàstic. Relatiu a l'ull. Consonant. 4. Qualitat de pragmàtic. 5. Municipi de les Garrigues. D'acord. Consonant. 6. Violència, còlera. Cinquanta. Llanda, reforç del pneumàtic. 7. La primera. Donaries un premi. 8. Al revés, relatiu a la cara. Al revés, poble americà extingit. 9. El nostre de cada dia. Cavitat sí és del vaixell. Consonant. Sistema Sindical Lliure. 10. Trauria fins a l'última gota. Vocal repetida. 11. Que ha parit fa poc. Que no està malalt. Consonant. 12. Prefix negatiu. Resina pudent de certes plantes.

Solució a la pàgina 35

CF ARTESA: UNA TEMPORADA HISTORICA

Francesc Castro

La propera temporada, la 2011/2012, el C.F. Artesa iniciarà una nova etapa, amb Junta Directiva nova, nous jugadors i nous reptes. Però la passada temporada (2010/2011) es pot considerar una temporada històrica, ja que per primera vegada en la seua ja dilatada història, el C.F. Artesa va competir en la categoria de Primera Territorial.

Aquest fet no va ser fruit de simple casualitat, sinó de la feina feta durant molts anys per la, ara ja, antiga directiva, junt amb els entrenadors i jugadors que els van acompanyar. Aquesta directiva ha estat formada, amb altes i baixes, per Miquel Grau (president), Miquel Terés (vice-president i tesorero), Santi Trullàs i Francesc Castro (secretaris), i Sisco Solé, Albert Mestres, Felip Solé, Xavier Gallart, Delfí Peiró, Antoni Tomàs i Gerard Gòmez com a vocals. Una petita menció apart mereix el fet d'haver mantingut durant cinc anys un equip de futbol femení de futbol-11, equip que va desaparèixer per manca de jugadores, però amb l'orgull d'haver donat una oportunitat a moltes jugadores del nostre poble i voltants, i d'haver estat un dels clubs peoners a poder competir en una lliga femenina de futbol-11 amateur. La història recent de l'equip masculí amateur comença quan aquesta directiva agafa el club a Tercera Territorial i el primer any aconsegueix pujar a Segona per renúncia d'un altre club, tot i que ens toca jugar al grup més allunyat de casa nostra. L'experiència de tants viatges llargs no surt bé i l'equip torna a Tercera. Després d'un altre any a "l'infern" (usant una expressió futbolera), el club torna a la que en podríem dir la seua categoria "natural", ja que és on ha militat més anys. I després de dues temporades a 2ª, gràcies als jugadors entrenats pel Quim Huguet, l'equip aconsegueix la fita històrica d'ascendir a Primera Territorial, tot i haver perdut la promoció d'ascens per la mínima amb el Vilanova de la Barca, degut, altre cop, a la renúncia d'un altre club, en aquest cas el Cervià.

La temporada a Primera porta noves incorporacions en quant a jugadors i entrenadors, però no comença gaire bé, amb només 3 punts (3 empats, dos a casa i un fora) en 7 jornades, tot i que l'equip dóna la cara en tots els partits, i amb una derrota amb més que escàndol arbitral a Vilanova de la Barca amb l'expulsió de fins a tres jugadors de l'Artesa. A partir de la jornada 8 l'Artesa té una arrencada important suma 11 punts en 5 jornades, venç a casa el Balaguer B i

l'Agramunt, empata amb el Tremp, i guanya a domicili l'Almenar i empata a Juneda. Després de perdre a casa davant l'Alpicat, l'equip s'abona a l'empat: 0-0 a Guissona, 3-3 amb la Pobla de Segur, 2-2 a la Seu d'Urgell i 0-0 amb el Balàfia. La jornada 19 l'Artesa perd amb un 1-0 molt ajustat amb el potent (i després campió) Almacelles, però la jornada següent guanya el Solsona a casa per 3-2. Les jornades següents són les de l'esfondrament de l'equip, amb derrotes a Borges (2-1) i Andorra (3-1) i a casa amb l'Artesa de Segre (0-1) i Vilanova de la Barca (0-1). L'equip sembla recuperar-se amb una victòria al camp del Balaguer (0-1) i dos empats, a casa amb el Juneda (2-2) i a Tremp (1-1). Ja falten poques jornades i l'Artesa es mou per la zona perillosa de la taula, fruit dels nombrosos empats, que donen pocs punts (semblàvem l'Eibar) i del fet que, degut a la reestructuració del futbol territorial, aquesta temporada baixaven fins a cinc equips. A la jornada 28 es produeix una dolorosa derrota al camp d l'Agramunt, però a partir d'aquí l'equip fa una remuntada espectacular fins al final de temporada, aconsegueix 15 dels 18 punts possibles: 4-

1 a l'Almenar, uns espectaculars 1-4 al camp de l'Alpicat i 4-0 a casa davant La Seu, 3-2 al Guissona i 0-2 en l'última jornada al camp del Balàfia. Les males notícies són que els rivals directes gairebé tampoc no han fallat i una inexplicable derrota 2-0 a La Pobla de Segur,

l'avantpenúltima jornada contra un equip ja descendit. Finalment, l'equip acaba cinquè d'últim i per tant acaba perdent la categoria, tot i que només li va mancar un punt, un simple empat més i l'Artesa s'hauria salvat. Fins a última hora el club va estar esperant notícies de la Federació per si es podia salvar, però a l'Alcarràs també li va faltar un punt per mantenir-se a Preferent i per tant no es va poder aplicar la compensació per clubs del mateix territori. En resum, i segons la nostra opinió, una més que meritòria temporada a Primera de l'Artesa, ja que si tenim en compte que era la primera vegada que es jugava en aquesta categoria i que en una temporada normal només haurien descendit tres equips, el club hauria continuat jugant a Primera sense problemes. A més, l'equip ha donat la cara en tots els partits i ha demostrat tenir el nivell suficient, enfrontant-se a clubs amb més entitat i molt més pressupost. Lamentem, això sí, la resposta dels aficionats del poble, ja que tot i jugar en una categoria com Primera Regional amb bon futbol i bons equips, i on no s'havia competit mai, el club no ha vist augmentat el número de socis ni d'aficionats que han baixat al camp a veure l'equip. Desitgem a la nova Junta una gran temporada a Segona

Territorial (a partir d'ara anomenada Tercera Catalana), amb molts èxits i augment de l'afició al futbol al nostre poble. Gràcies a tots els que ens han ajudat a tirar endavant el club durant aquests anys: jugadors i entrenadors, així com a l'Ajuntament, col·laboradors

i socis, i us emplacem a continuar recolzant el C.F. Artesa, actualment junt amb l'Escola de Futbol Intercomarcal, únic representant de l'esport municipal. Només ens queda dir una cosa: VISCA L'ARTESA!!!

EL POL·LEN Josep R. Solé

La mel és un carbohidrat concentrat o aliment energètic no obstant no té tots els nutrients necessaris per al desenvolupament de les abelles joves. Les proteïnes, vitamines i greixos necessaris per a produir noves abelles les aporta el pol·len. Les abelles recol·lecten pol·len generalment de les mateixes flors d'on recol·lecten nèctar. Encara que totes les abelles poden recol·lectar i transportar pol·len, algunes es tornen especialistes en aquesta funció. El procés es pot resumir de la següent forma:

- Les abelles recol·lecten microscòpics grans de pol·len de les plantes i arbres en flor, els emmagatzemen en els seus "cistellets de pol·len" (corbícules) i els porten al rusc per a alimentar la cria amb aquest aliment natural ric en proteïnes.
- Sense pol·len, les plantes, arbres i flors no podrien existir naturalment.

- Les persones i la majoria dels mamífers i ocells depenem del pol·len pel fet que la pol·linització (autònoma o croada) dóna origen a les llavors, fruits i verdures que són la base de la "piràmide" alimentària de la naturalesa.

L'origen del pol·len està a les plantes de flor, arbusts i arbres. Les abelles recollidores ajunten pol·len de les anteres i ho transporten al rusc per a diversos usos.

La composició generalment acceptada per al pol·len, és majoritàriament aminoàcids, element bàsic de la nutrició i de fet amb 35 grams de pol·len diaris es poden satisfer les necessitats humanes de proteïnes, entre d'altres hi trobem triptòfan, leucina, lisina, isoleucina, treonina, histidina, metionina, fenilalanina, arginina, glicina, tirosina, cistina, àcid butíric i d'altres. A més conté carbohidrats, entre els hi ha sacarosa, glucosa, fructosa. Entre les vitamines hi trobem la provitamina A, vitamines B1, B2, B3, B5, B6, C, E,

H, P. Al pol·len hi ha els següents minerals: calci, fòsfor, ferro, coure, potassi, magnesi, manganès, silici, sofre, sodi, titani, zinc, iode, clor, bor i seleni. En el cos es troben 28 minerals. 14 són elements vitals presents en quantitats tan petites que són anomenats oligoelements o "micronutrients" el pol·len conté tots aquests 28 minerals.

El pol·len té entre d'altres els efectes anabolitzant, anti·lèrgies, antiarteriosclerosi, antidepressiu, antiinflamatori, antitòxic, bio·estimulant, dietètic i a més disminueix: els edemes, les hemorràgies, l'alta pressió sanguínia, els efectes negatius de l'excés d'estrès, el risc de malalties genètiques. També es diürètic, energitzant, proporciona sensació de benestar, augment l'hemoglobina i la producció de glòbuls roigs.

Així mateix proporciona sensació de benestar, augmenta l'hemoglobina i la producció de glòbuls roigs, millora les funcions de l'intestí gros, millora la nutrició i funcions de tots els músculs del cos. A més millora les funcions de la pròstata, les funcions estomacals, el flux sanguini, la flora intestinal, les funcions del fetge, l'estructura de la pell, i l'acumulació de la vitamina C en les glàndules suprarenals, el tim, l'intestí prim, l'intestí gros i fetge. Igualment augmenta els nivells de globulina alpha i beta, regula el pes corporal, rejuveneix el cervell, estimula i enforteix els vasos capil·lars, el cor, el sistema immune i actua com a tònic, doncs augmenta la gana, les forces digestives, el flux sanguini, el funcionament del cor i del sistema nerviós i les capacitats sexuals. Pel seu relativament alt contingut en carbohidrats no es recomana que les persones diabètiques consumeixin grans quantitats de pol·len d'abelles i en molts pocs casos pot declarar-se algun tipus d'al·lèrgia.

VULL FER-ME SIMPATIZANT DEL REAL MADRID

Adolf Costafreda

Deixeu-me dir, ja d'entrada, que no sóc d'aquesta mena de gent que els agrada el futbol. Aquesta gent als quals, en termes castellanitzats, en diuen futboleros. No, a mi no m'agrada el futbol ni, si m'apureu molt, cap mena d'esport. Però tot i així em considero culé. Bé, definir-me a mi mateix com a culé potser és excessiu, és clar que sempre m'agrada que guanyi el Barça i que perdi Madrid. El meu barcelonisme, doncs, no passa d'aquí. I és aquí mateix on em sorgeix la pregunta o les preguntes: ¿Si no m'agrada el futbol, per què estic tan "penjat" pel Barça? o, per què no m'he fet simpatitzant d'un altre club com el Vila-real o el Betis, per exemple?. És possible canviar de simpaties d'un club a un altre quan a un li sembli bé? ¿És possible que quan una parella se separa (és divorcia) suposant que tots dos fossin del Barça o de l'Espanyol que, llavors, un es faci del Madrid i l'altra del Sevilla per sentir-se encara més separats? I qui podíem entrar (com el conte de l'ofendós) en un seguit de preguntes de mai no acabar, és per això que em sembla que val més deixar-ho aquí.

Però, tot i així, encara tinc una pregunta que no puc deixar de fer-me: Si no m'agrada el futbol, per què i des de quan sóc simpatitzant del Barça? Alça Manela, no hi ha res com embolicar la troca, perquè hom sap (jo ja sé) que, aquesta mena de preguntes no me les podré respondre mai. Doncs, val més deixar-ho córrer.

Si parlant de futbol no se'n pot treure l'entrellat, per què no encetem una altre mena de preguntes? De política, per exemple:

És possible, d'avui per demà, canviar de simpaties d'un partit a un altre?. Ja sé allò que, més o menys, la gent diu: de jove un és comunista i, de manera que es va fent gran, cada cop més, es fa de dretes. Aquí també podríem entrar en matisos, però deixem-ho estar. La pregunta no és amb el temps, sinó avui per demà.

Repaso mentalment els partits que jo he votat des que vam començar a anar a votar i, deunido els cops que he canviat de partit. De partit, però no d'acció o d'intenció. La primera vegada (ara parlo de les

eleccions al Parlament de Catalunya, a les espanyoles, com que jo no en sóc, no hi vaig), doncs la primera vegada vaig votar al PSAN (partit socialista d'alliberament nacional, amb el ben entès que, nacional, vol dir dels PPCC), vaig triar aquest partit no perquè fos d'extrema esquerra o comunista, sinó perquè, llavors, era l'únic partit independentista. Com que no va treure cap escó, aquest partit ja no es va presentar més. A les següents eleccions, l'única opció independentista era Nacionalistes d'Esquerra que és la que vaig votar. Tampoc van treure cap escó i la formació es va desfer i, els seus integrants, alguns van passar a Esquerra Republicana i altres a Iniciativa per Catalunya. Com que la majoria de gent que jo coneixia van passar a Iniciativa per Catalunya (encara que aquest no era un partit independentista, sí que acceptava l'autodeterminació). Aquest, doncs, va ser el partit al qual jo vaig anar votant a les següents eleccions, fins que, l'Esquerra Republicana de l'Àngel Colom, es va presentar, sense complexos, com un partit independentista i, fins ara, no he tornat a canviar.

Bé, dit tot això, vull tornar a la idea amb què encapçalo aquest article. Vull fer-me simpatitzant del Real Madrid. No és un caprici. És més aviat un experiment que, si l'aconsegueixo de fer, penso que m'ajudarà a entendre moltes coses que ara no puc entendre. Suposo que ha de ser possible estimar el color blanc en detriment del blau grana, però que ara per ara no sé com es fa. Tot i que penso que, algú molt a prop meu ha fet aquest pas, però jo, per discret, no goso preguntar-li com s'ho ha fet. Si mai m'ho diu, ja sabré el camí.

FAS VACANCES O ET QUEDES? UN VIATGE PER L'UNIVERS

Ramon Drudis Mauri (www.totastronomia.com)

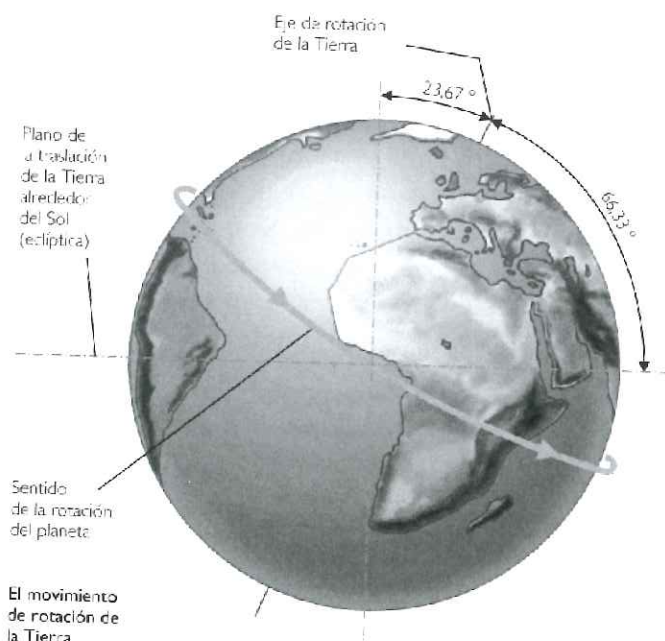
Any rera any, en arribar els mesos d'estiu em pregunten amics i familiars on vaig de vacances i jo els contesto invariablement, em quedo a Lleida! I és llavors quan em vénen al cap, els llargs desplaçaments que el meu cos farà pel Cosmos, durant aquests mesos de calor sufocant i calitja, i és que en acabar el període de vacances, estaré ja, en un altre lloc completament diferent de l'espai i en el qual serà la primera i última vegada que el visitaré, sobre aquesta astronau desenfrenada anomenada Terra. El nostre planeta viatja per l'espai a velocitats de vertigen, portant-nos a tots en un recorregut imparabile per un Univers en el qual no hi ha centre. Malgrat les increïbles velocitats que estan en joc, no experimentem cap de les sensacions de moviment com les que notem durant un viatge en tren o avió. La raó es ben senzilla: aquestes sensacions no depenen de la velocitat en si mateixa, sinó dels canvis de velocitat, és a dir, de les acceleracions i de les forces que les produeixen. Les mateixes forces que donen embranzida a la Terra actuen igualment sobre els nostres cossos i, per tant, no generen cap diferència d'acceleració entre nosaltres i el planeta que tenim sota els nostres peus i que és el nostre punt de referència. L'única excepció a aquesta regla és un dels moviments més lents de la Terra: La seva rotació en torn al seu eix polar, causant del dia i la nit. En aquest cas, les velocitats depenen de la latitud del

lloc on estem, essent per un lleidatà de 1.200 Km/hora i pràcticament nul en els pols, per aquest motiu els avions de passatgers no poden guanyar la cursa al Sol, viatjant d'est a oest, en rutes properes a l'equador, en canvi, en llocs propers als pols, els viatgers poden gaudir de dues o més postes de Sol consecutives, amb els seus corresponents crepuscles matutins, en el decurs d'unes poques hores. En un llunyà passat, el globus terraquí anava més de pressa encara, per la qual cosa, els dies tenien una durada més curta. La interacció amb la Lluna, que podem veure amb les marees oceàniques, ha provocat l'efecte d'alentir la rotació del nostre planeta i d'augmentar en 4cm cada any la distància entre la Terra i el nostre satèl·lit natural.

Bastant més gran és la velocitat amb la qual el planeta blau i nosaltres amb ell, es desplaça al voltant del Sol, recorre una òrbita quasi circular en el període

Els rastres estel·lars testimonien la rotació de la Terra sobre el seu eix. (Foto R. Drudis)

La Terra dona una volta sencera cada 24 hores

d'un any a una velocitat suficient com per equilibrar l'atracció del Sol, arriba a ser de 100.000 Km/hora. Igualment, la nostra estrella es mou dins la galàxia Via Làctia, a una velocitat de 220 Km/segon i necessita 240 milions d'anys per fer un gir complet, al voltant del centre galàctic, i és que la nostra estrella mare obliga a la modesta Terra a girar al seu voltant i a la vegada el Sol, igualment està obligat a voltar en torn del centre del sistema.

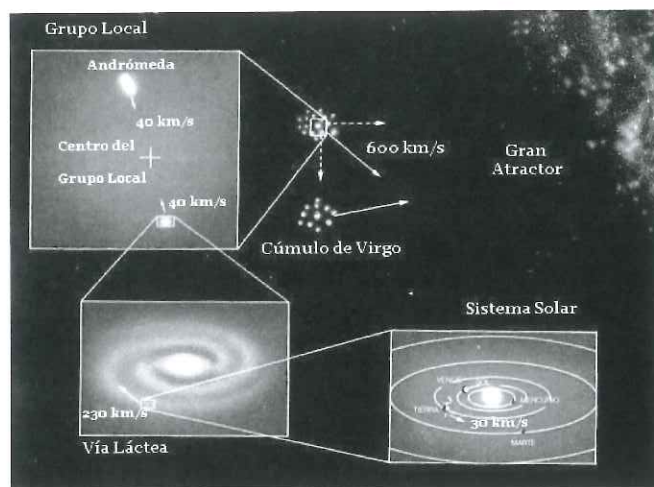
La Via Làctia és una modesta galàxia espiral caracteritzada per tenir uns braços molt atapeïts sembrats d'estrelles molt lluminoses i s'anomena així des que els antics grecs van veure un rastre lletós en la franja de llum que, a mode de nebulositat, es veu en els nostres cels estiuencs de nord a sud.

Tots els moviments anteriors, es desenvolupen en l'interior de la Via Làctia, la galàxia on estem, encara que aquesta igualment es mou com un únic cos en l'espai, per contrarestar l'atracció gravitatòria de les galàxies veïnes, a una velocitat..... molt i molt alta. Amics d'Artesa de Lleida, si no sortiu de vacances

Posició del nostre Sistema Solar en la Via Làctia.

cap a països llunyans, no cal preocupar-vos, doncs aquest estiu realitzareu un viatge de milions de quilòmetres i estareu en llocs de l'espai nous, que mai no us podíeu imaginar i en els quals no tornareu en la resta de la vostra vida.

Velocitats de la Terra al voltant del Sol, de la nostra galàxia i cap al centre del grup local de galàxies.

ELS DE LA QUINTA DEL 71 FAN 40 ANYS Ricard Pons

El diumenge dia 11 de juny les dones i els homes que complim enguany 40 anys, o, més ben dit, que fa uns 26 anys vàrem acabar els estudis de l'EGB a l'Escola Pública d'Artesa de Lleida, ens vam reunir per celebrar, tots junts, aquest feliç esdeveniment.

La celebració va consistir en una visita a l'Escola Pública "ELS TIL·LERS" d'Artesa de Lleida, per a rememorar entranyables records d'infantesa. Després vàrem visitar el renovat Teatre Municipal, on també vam recordar infinitat d'anècdotes de quan s'hi feia ball i ens tocava el rebre per part del Manyaneta vell.

Després de la nostàlgia vàrem anar a sopar al restaurant De Vinis de Lleida, on vàrem continuar explicant anècdotes, però, també, vam parlar de qüestions actuals.

la nit (i la matinada), vam anar a ballar a la Sala Manolita, i evidentment d'aquí ja no podem explicar res; com

comprendreu, és secret de sumari.

Per tant, MOLTES FELICITATS QUINTA DEL 71, i tal com vàrem dir tots i totes, ara cada any repetirem aquest sopar!!!

Fila darrera(d'esquerra a dreta): Ricard Pons, Elisa Escolà, Xavier Gallart, Josep Mª Drudis, Ramon Olomí, Marta Iglésias i Ester Roure,

Fila davant (d'esquerra dreta): Maria José Drudis, Isabel Nosas, Josep Ramon Ros, Meritxell Bellmunt i Isidre Olomí.

JOSEP PIÑOL BARRULL

César G Antón*

Josep Piñol Barrull va morir el passat 24 de maig, després de viure moltes més vides de les que un es pot imaginar en 76 anys. Josep va ser capellà, periodista, crític d'art, marxant, empresari, però sobretot va ser fill, germà, marit, pare, sogre, amic. En els últims anys del franquisme, el jove Josep va practicar una inesgotable doble vida, capellà de poble de dia i periodista a qualsevol hora.

Van ser 16 anys en els quals va barrejar repartir confessions a la parròquia d'Artesa de Lleida i escriure articles a "La Mañana", de Lleida. Carregat amb un alçacols i una Vespa, va recórrer totes les històries possibles del periodisme local. El 1973, al seu amor a Déu, al qual mai va renunciar, se li va unir el seu amor a Elisa. Va Decidir deixar l'Església i quedar-se amb ella; el seu gendre i el seu nét que està en camí sempre li agraiem aquesta decisió. Elisa i Josep es van plantar en el gran Madrid sense més aval que el seu coratge. Josep va treballar sense fre per a les agències EFE i Pyresa, amb reportatges que anaven des d'entrevistes a Grace Kelly fins a un documental gràfic de l'art a Europa, que va suposar un gran viatge per tot el vell continent a lloms d'un 2CV.

Mossèn Piñol, com li deien molts, va passar per tot tipus d'aventures. Va ser cap del gabinet de Comunicació de la Junta d'Energia Nuclear i, fins i tot, va col·laborar en el departament de Premsa i Comunicació d'un jove Adolfo Suárez. Però no es pot explicar a Pepe sense parlar de cultura, de la seva immensa sensibilitat i, especialment, del seu amor a l'art.

Va exercir la crítica a la revista "Gaceta de l'Art", en la qual va ressenyar als artistes més importants. Alguns dels després

consagrats pintors li deuen a Piñol aquesta empeneta i alè quan estaven començant. Aquesta devoció per la pintura el va dur a l'aventura de la seva vida: la galeria d'art en el bellíssim Miraflores de la Sierra. Allí va culminar els 30 darrers anys de la seva vida, a la seva botiga, amb la seva filla i la seva dona. I no podrà vostè trobar ningú en aquest poble que no li parli de la seva bondat, del seu humor, de l'afecte i el carisma que despenia. Segur que, si pregunta, aviat trobarà alguns dels seus molts amics que li contaràn alguna de les seves fabuloses anècdotes. Josep, igual que aquest vell om de Miraflores a qui va escriure Alexandre, estarà per a sempre en la memòria de tots, en la següent cantonada, en qualsevol història, en el següent dubte i en el millor record. Bon viatge, amic.

* Gendre, periodista, director de la Sexta i Noticias

Josep Piñol, l'any 2008, amb la seva esposa i filla
(Foto: Josep Mª Carrera)

SOLUCIÓ ALS MOTS ENCREUATS

HORITZONTALS

1. ASÈPSIA. PEPA. 2. LACRAR. NASAL. 3. GUSARAPA. CR. 4. ER. GR. RIBOTA. 5. BIOMOLÈCULES. 6. R. CAC. MACARÀ. 7. FILATURA. FAR. 8. ALÍ. LA. PI. E. 9. AMASSARÀ. AST. 10. CARMÍNICS. AI. 11. DE. E. TENSA. D. 12. RAN. ABALISAT.

VERTICALS

1. ÀLGEBRA. ACER. 2. SAURÍ. RAMADÀ. 3. ECS. OCULAR. N. 4. PRAGMATISME. 5. SARROCA. SI. T. 6. IRA. L. LLANTA. 7. A. PREMIARIES. 8. FACIAL. INCA. 9. PA. BUC. P. SSL. 10. ESCOLARIA. AA. 11. PARTERA. SA. B. 12. AN. ASAFÈTIDA.

MOSSÈN PIÑOL

Felip Gallart

El meu va ser el primer bateig que va fer al poble. Era a finals de gener de 1962 i feia poc que havia arribat a Artesa per succeir mossèn Anton. Eren anys de canvis i de contestació. Aquell mateix any naixia la minifaldilla a Londres. Les dones començaven a vestir pantalons i els capellans més joves es treien la sotana. Eren símbols de trencament i de llibertat.

En Josep Piñol va arribar a Artesa amb els aires frescos

Josep Piñol a la Seu Vella de Lleida

de la primavera del Concili Vaticà II. Va ser una autèntica revolució. Els artesencs i artesenesques no s'ho podien creure. Aquell capella trencava motlles. Era jove, molt jove, i ho era amb la plena extensió del terme. Tenia bona planta. Era molt intel·ligent. No vestia sotana. Conduïa una vespa i un cotxe. Jugava a futbol. Contava acudits. Es dedicava al periodisme. Feia fotografies en una època que gairebé ningú no tenia màquina de retratar. Tenia una editorial anomenada "*Pisando fuerte*", que va arribar a publicar uns quants llibres i ell mateix havia escrit i editat un llibre intítulat "*Europa en autoestop*", fruit del seu esperit atrevit i aventurer. Captava els joves amb un llenguatge nou, que aquests entenien i amb ells empenia

Enterrament de la sardina a les Roques de Castelló

Celebració d'una victòria de l'equip infantil

dos grups, un lligat a una nova forma de viure la fe cristiana "Decolores" i un altre a la cultura "Agrupació Jovenívola" i que fou el primer grup d'acció cultural a Artesa després de l'extinció de la Primavera. Per primera vegada en la història del poble, l'església participava en un projecte que no estava lligat al culte. L'Agrupació Jovenívola va ser un vertader motor en el desvetllament cultural del poble.

Jo formava part de l'equip d'escolans que tenia mossèn Piñol. Tenia una llarga llista on anotava les assistències i ens premiava amb regals. El 3 de setembre de 1973 vaig rebre un llibre de Jules Verne, el meu primer llibre, amb tres novel·les que vaig devorar. Recordo amb devoció el capità Nemo i el seu Nautilus en aquelles meravelloses "*Veinte mil leguas de viaje submarino*". No se m'esborrarà mai un vespre quan la gent ja havia sortit de missa i l'església romanien solitària i silenciosa, seure'ns a l'harmonium i cantar plegats cançons dels Beatles. O córrer a 100 km/h per la recta d'Artesa a Puigverd en el seu Renault 12, per a mi llavors una velocitat astronòmica.

Felip Gallart (escolà del costat dret de mossèn) en una processó de Corpus

Enterrament de la sardina a les Roques de Castelló

O les excursions a indrets del terme, al diari *La Mañana*, a la platja i a altres llocs. I els seus acudits, alguns pujats de to, que vaig sentir parant l'orella i una mica d'estrenquis. Els seu famós "Per què tots els capellans volen anar a Roma?". Llavors es feia el silenci i ell amb aire rialler i provocador ho explicava amb una resposta empebrada. Era molt generós. Ens deixava beure el moscatell de les canadelles i ens donava dolços, xocolata i caramels. Estampes de sants i verges, d'esglésies, de catedral, d'obres d'art en uns àlbums que completàvem segons les

Josep Piñol, periodista, amb el professor Joan Oró.

assistències. Revistes, còmics i llibres. Tenia traça amb els escolans i jo en vaig ser un dels que més creuetes vaig poder recollir i estampes i llibres i dolços i xocolata. També el vaig acompanyar a cobrir alguna notícia per al diari on treballava. Coneixia tothom i tothom el coneixia. Era un home alegre, vital, amb ganes de viure i de fer coses, moltes coses i de gaudir-ne amb intensitat. La darrera missa que va fer a la parròquia vaig fer d'escolà major. Al sermó va fer veure als assistents que aquell noi que ajudava missa havia estat el primer bateig que havia fet al poble i que ara tancava un cicle. Començava una nova vida, poc després lluny del sacerdoci. El 24 de maig de 2011 moria a l'edat de 76 anys. He agafat de nou el llibre que em va regalar fa 38 anys. Al final del trajecte del Nautilus, Pierre Aronnax es feia una pregunta que ja s'expressava al llibre de l'Eclesiastès: "Qui ha aconseguit mai de sondejar les profunditats de l'abisme?" Les vint mil llegües de viatge ja han conclòs per al Josep Piñol. Jo en la part de viatge que vaig fer amb ell vaig aprendre una altra veritat que també està continguda a l'Eclesiastès: "Per això celebren l'alegria, perquè per a l'home res no hi ha millor que menjar i beure i divertir-se i que això l'acompanyi en el seu treball durant els dies que Déu li ha donat de viure sota el sol". Fruir de la vida i fer les coses amb alegria i satisfacció, perquè ben segur que això és el que plau a Déu. Sigues amb ell, Josep Piñol Barrull, i explica-li la darrera part de l'acudit sobre Roma i els capellans. Ben segur que es farà una solemne riallada.

Excursió de noies amb bicicleta organitzada per mossèn Piñol.

A MOSSÈN PIÑOL IN MEMORIAM. D'UN ESCOLÀ

Felip Domènech

Un bon dia sense saber per què, va arribar Artesa de Lleida un ser d'una personalitat tan forta i diferent i amb una energia tal, que des del primer dia va sacsejar tot un poble que vivia la llarga nit del franquisme, d'una manera gris, tancat en si mateix, aliè a tot allò que passava mes enllà del seu terme municipal.

Cal tenir present que vàrem tenir mossèn Josep Piñol els anys anteriors i posteriors al Concili Vaticà segon,

Josep Piñol Barrull

que aquest va estendre per tot el mon durant anys, una altra manera de fer de l'Església, una manera diguem-ne progressista, de viure la fe cristiana i de la qual mossèn Piñol en va ser un clar entusiasta. Però vull parlar de coses que va fer per Artesa, -no de totes, ja que donaria per escriure un llibre- i molt especialment pel al jovent de la meua edat. En l'àmbit esportiu, va organitzar un equip de futbol, en un poble on per camp de futbol feien anar l'era de Cal Ganxo. Anàvem a jugar amb bicicleta a Puigverd - on sempre perdíem -, també Albatàrrec i Montoliu on vàrem guanyar i en aquest poble amb sis gols del nostre Messi temporal el Jordi de Cal Xalep. I després participàrem en un torneig al Camp Escolar -on són els instituts- i ens portava a tot l'equip dins d'un Citroën 2 cavalls. També va fer participar jovent del poble que tenia aptituds per l'atletisme en un torneig provincial que es feia també

Equip infantil de futbol organitzat per mossèn Piñol

al Camp Escolar de Lleida, amb un èxit espectacular del Joan Olomí de Ca l'Elena que crec recordar va guanyar la medalla d'or en salt d'alçada. Fèiem sortides amb bicicletes per tot el terme, i al camp d'aviació d'Alfés i eren les nostres excursions d'infants més enllà del casc urbà del poble i de la vigilància de la gent gran i sempre quan paràvem no hi faltaven els jocs i cantar cançons que no havíem sentit mai, sempre divertides i gens de missa. A part de les excursions pseudoesportives, en va organitzar d'altres de molt importants com anar en tren, dos dies a estiuejar a Cambrils, dormíem a l'hotel de les estrelles. Qui no es recorda que mentre estàvem dormint, es va aixecar una gran tempesta de vent i vàrem quedar colgats per un pam de sorra. Però que bé que ens o vàrem passar. Alguns era la primera vegada que veien el mar. Era xocant veure

Nois als arbres del "Coto" escolar

Participants a l'excursió a Cambrils

el mossèn tot el dia amb "taparrabos", sense la sotana, peça que no li agradava gens -va ser dels primers a canviar-la pel clergyman- I aquella altra vegada que vàrem fer càmping, amb tendes de campanya llogades, a l'ermita de la Mare de Deu de Montserrat de Castellldans. Les vàrem parar a la carena de la serra, amb tant mala sort que una forta tempesta a mitja nit ens va despertar amb l'aigua que baixava serra avall i entrava a les nostres tendes i ens passava pel damunt del cos. Ja tens al mossèn organitzant el salvament d'aquells naufragis d'aigua dolça i duent-nos mig despullats i molls dins de l'ermita, on pelats de fred i ben arraulits els uns amb els altres vam acabar de passar la nit. Ens queda, però, el record d'aquestes dues excursions com quelcom de màgic i extraordinari. També se'n va fer a Balaguer - al Sant Crist-, a Santes Creus i a la tan admirada Seu Vella, llavors tan deixada de la mà de Déu i també al Seminari a veure si picàvem.

Era també un extraordinari fotògraf, en sabia un munt i de fet tots tenim alguna foto de l'època tirada per ell. Afició que va encomanar a l'Antoni de Cal Baqueró que la va continuar uns anys i els seus estris

Excursió a Santes Creus

els va adquirir La Femosa i amb ells va continuar el nostre fotògraf més universal en Ramon Serra. Va

ser també un viatger extraordinari, dec tenir per casa un llibre dedicat per ell que es deia "La vuelta a Europa en auto stop", on contava aquesta experiència seva. Això a començaments dels anys seixanta on Espanya -Catalunya no comptava- vivia dins una profunda autarquia.

Va fundar una editorial que es deia "Pisando Fuerte", que no sé si li va anar gaire bé econòmicament. Era també un bon músic, organista i pianista, i ens feia escoltar música de tot el món com per exemple la d'un músic hindú que es deia Ravi Shankar i tocava un rar instrument que es diu Sitar. Nosaltres l'escoltàvem a Artesa al mateix temps que els Beatles -els nostres ídols- o feien a l'Índia quan els va pegar per la mística oriental i se'n declarassin fervents admiradors. A part d'ensenyar-nos artefactes infernals com un magnetòfon de cinta que permetia enregistrar les nostres veus i un rellotge que anava sense donar corda i que era submergible.

Vull fer esment que un bon dia, uns quans noiets d'Artesa el vàrem anar a veure, devia ser el 1966 o 67, per a dir-li que volíem fer un conjunt per a triomfar en això de la música i volíem que ens ensenyés solfa. I dit i fet cada dia durant un any, després de la missa diària del vespre -si les beates com deia ell ho permetien- ens posàvem al voltant de l'òrgan -el mateix d'ara- que llavors estava darrera

Els Tartanys

l'altar major, i a solfejar, amb l'ampolla de vi de missa i pa d'àngel i que duri la musica! -encara recordo de memòria la solfa de La pastoreta i del minuet de Bocherini i altres-. Li vam proposar de fer una missa Ye-Ye amb guitarres, que havia de començar, igual que la cançó de "La chica Ye-Ye", però cantant, que sigui una missa, una missa Ye-Ye, que sigui una missa... i tots els feligresos havien de respondre cantant Ye-Ye. Encara riem ara. I bé d'aquelles llargues nits naixeren Els Tartanys, que vàrem debutar a Artesa un 8 de desembre de 1969 a la Llar del poble amb un èxit del que encara en parlen les cròniques i amb el mossèn fent fotos entusiasmats al ball, -lloc que no freqüentava- i jo cantant com un "crooner" una cançó meva en català

Els Tartanys

—rar fenomen— que es deia Poesia del mar. Les fotos per als nostres pòsters ens les va fer ell després de tot un matí de sessió fotogràfica als dipòsits, a l'era del Quelo i a les roques de Castelló.

També vull fer esment relacionat amb els Tartanys, que quan era periodista de renom a l'únic diari de Lleida —La Mañana—, va fer mans i mànigues perquè aquell any en què a la ciutat es feia l'elecció de la Maja Internacional, el grup musical que amenitzés la vetllada fos el nostre. L'Acte va tenir lloc a l'hotel mes xic i gairebé únic de Lleida, el Condes de Urgel, amb la presència del tota Lleida franquista de l'època vestits de jaqué i els militars de gala i nosaltres amb americana i corbata —fèiem un goig!. Com si féssim la comunió!

També ens va inscriure en el primer concurs de conjunts de Catalunya, que es va fer a la primera “discotheque” de Lleida el Manigan en què vàrem quedar semifinalistes, amb unes crítiques a la premsa sobre les nostres actuacions que rieu-vos-en de les que els feien als Beatles. No endevinaríeu mai qui les signava? Cony!. Que ràpids, doncs sí, el mossèn. Quan al 1994 vàrem celebrar el 25è aniversari del conjunt ens va regalar a cada un, una mena d'urna de ceràmica amb els nostre nom. Tot un detall, després de tant de temps.

En aquells anys també es vivia la revolta dels colons de Grealó, Vinatesa, l'Astor i la Cogullada, contra el despotisme de la vella Església pre-conciliar, ajudats per quatre joves i valents capellans que varen

escriure un llibre de denúncia contra el bisbat que es deia “Concilio o rebeldia?”. I que va canviar l'economia d'Artesa.

I la febre “De Colores”. I les revistes La Veu d'Artesa, la de l'Agrupació Jovenívola, La Meuca que donarien pas a La Femosa, tan perseguida pels poders locals. I tantes altres coses que van provocar que féssim —sense el mossèn— un camp de futbol nou al secà al marge de l'Ajuntament i un equip de futbol federat, i la colla sardanista Dolç Esforç i tot un no parar de grups i coses que s'han anat succeint fins avui.

M'adono que a cada cosa que recordo, mil anècdotes que no explicaré em vénen a la ment. Per tant deixem-ho de moment aquí.

Va venir a Artesa de Lleida, en el lloc just en el moment precís, per a treure'ns de l'ensopiment secular, per fer-nos perdre la por a la vella religió, tan encarcerada, tan polititzada, tan cega, sorda i muda fins llavors. Per a provocar-nos i fer-nos pensar pel nostre compte, per ensenyar-nos que més enllà d'Artesa de Lleida, també hi ha vida i que cal conèixer-la, que el localisme “estrictu sensu” només condueix a l'endarreriment i aquest a la misèria humana.

Com diu mossèn Ballarin —“mossèn Tronxo”— per a ser capellà es necessiten dues coses. Primer que t'agradin les dones i segon que sàpigues estar-te'n. I un dia en Josep Piñol es va casar i va deixar de ser d'Artesa, per a ser un ciutadà del món. La vida de tota persona sempre te clars i obscurs. Però en l'hora del seu traspàs, jo me'n recordo només d'allò que va fer que sigui per sempre un dels personatges de la meua —nostra— vida.

Gràcies per sempre Mossèn.

Josep Piñol amb els seus pares

ARTICLES DE JOSEP PIÑOL RELACIONATS AMB ARTESA

La Mañana, dimarts, 22 de juliol de 1969

LOS NIÑOS - CONTRA TODO PRONOSTICO - NO QUIEREN SER ASTRONAUTAS

Los grandes, los pequeños, los medianos y todos los demás estamos pendientes estos días de la televisión y estamos alunizando a cada momento por obra y gracia de las comunicaciones modernas, de los "mass media" que hace que millones de seres estemos pendientes de los mismos hechos.

¿Qué opinan los niños?

(Pues hombre, los niños ya sabemos. Su imaginación, sus deseos de aventuras, lo legendario y novelesco... Están viviendo unos grandes momentos).

Pues, no señor. Y lo repito. No señor. Los niños de esta hora, tan científica en que todo está medido, también han hecho sus cálculos. Y sus cálculos son negativos.

Por eso, hemos tenido una larga conversación con cuatro niños. De un muestreo de cerca de cincuenta, de los cuales NINGUNO quería ser astronauta, hemos escogido cuatro que al inicio de la era de los 2.000 años estarán en la hermosa edad que ahora disfruta Armstrong.

Atiendan, lectores, que no es para reír.

Jaime Juan Liarte Montserrat, 9 años y un manojo de nervios.

—Y tú ¿ves en la tele todo lo de la Luna?

—Ya lo creo. No me pierdo nada.

—Y a ti, ¿no te gustaría ser astronauta?

—Pues no. Yo quiero ser maestro. Me gusta más. A lo mejor también piloto aunque no me gustaría ir a la Luna.

Emilio Pijuan Garrós, 8 años.

—Y tú ¿qué quieres ser?

(Por favor, tome buena nota, señor ministro de Agricultura. Este es un caso digno de estudio y análisis).

—Yo quiero ser payés.

—¿Payés?

—Sí, sí. Quiero llevar el tractor y plantar árboles y todo esto.

—¿No te gustaría ser astronauta?

—No. No. A lo mejor se pierden.

Preguntamos ahora a Felipe Gallart Fernández, 7 años. Muy despierto.

—Y tú ¿qué quieres ser?

—¿Yo? Mosén.

La misma contestación nos da Antonio Liarte.

Que no, señores. Que vamos equivocados totalmente con esa juventud y chiquillería que nos sube.

Irán a la casa de su tía, para ver el programa "En el fondo del mar" y lo de los astronautas y todo lo que ustedes quieran. Pero todo esto del espíritu de aventura, nanay.

Quizás cambien de pensamiento. Falta por ver.

José PIÑOL

La Mañana, divendres 23 de juny de 1972

HALLAZGO ARQUEOLOGICO

A 19 KILOMETROS DE LÉRIDA Y EN LA MISMA MARGEN DEL RIO SET, DONDE ESTAN UBICADAS LAS FAMOSAS PINTURAS DE COGUL, NUEVOS DESCUBRIMIENTOS DE PINTURAS RUPESTRES

La Agrupación Cultural "La Femosa" de Artesa de Lérida, consigue uno de sus mejores éxitos
La piedra arenisca donde están realizadas ha deteriorado mucho la huella del hombre neolítico

Reportaje por José PIÑOL

Primer plano de la cueva donde se hallan las pinturas. Sin procedimientos especiales, por el momento no es posible fotografiarlas. Consisten fundamentalmente en los dibujos de dos cabras, de factura similar a las halladas en Cogul.

Hace ya más de un mes que sabíamos la noticia, pero queríamos dejar reposar un poco los ánimos tras el hallazgo a fin de que las autoridades provinciales en materia arqueológica y artística, tomaran sus primeras provisiones.

Lérida ha conseguido ya su tercer hallazgo de pinturas rupestres. Tras el famoso y mundialmente conocido de Cogul, hallazgo debido a un sacerdote, siguió el pasado año el descubrimiento en Peramola, en la denominada Cova dels Moros, otro hallazgo prehistórico del que dimos cumplida cuenta.

Hoy podemos anunciar con información de primera mano, el descubrimiento de nuevas pinturas rupestres, que esperan desde luego el concienzudo análisis de los investigadores, pero que no resistimos, en aras a la premura informativa a dar a nuestros lectores en información lo más completa posible.

«LA FEMOSA»

Un día, ciertamente tendremos que hablar, porque de justicia se trata, de la agrupación cultural «La Femosa», de Artesa de Lérida. Un grupo de jóvenes entusiastas de la arqueología, que han conseguido montar un espléndido museo en los antiguos bajos del Ayuntamiento de Artesa de Lérida. La eficaz ayuda de su señor alcalde don Salvador Jové Gias, ha hecho esta espléndida presentación en vitrinas, conve-

nientemente iluminadas en un ambiente acogedor, con arcadas medievales que dan una gran prestancia a este museo que cuenta con una gran colección de piezas prehistóricas. No solamente en el término municipal de Artesa de Lérida, sino bastantes kilómetros alrededor, han sido efectuadas prospecciones completas, metódicas, gracias principalmente a la buena formación arqueológica del presidente de la Femosa, don Adolfo Costafreda, quien en el Instituto de Arqueología de la Universidad de Barcelona, regido por el prestigioso profesor Maluquer, ha seguido un curso científico.

«La Femosa», nombre que se da en Artesa de Lérida a una acequia que cruza buena parte del término, ha conseguido ahora otro descubrimiento, al que hemos efectuado una visita.

Para los desaprensivos, para quienes el acervo cultural de los siglos puede ser destruido por intereses egoístas y particularistas, les diremos que las pinturas no son presa fácil. Aparte de la dificultad en encontrarlas, su estado de conservación y su difícil accesibilidad, hacen totalmente desaconsejable el acercarse.

Lo importante del descubrimiento, no basa sin duda, en la demostración de que toda aquella zona fue hábitat del hombre neolítico. Por la ubicación de dichas pinturas, por los temas empleados y por el «hábitat» que todavía suponen,

hemos de pensar que el río Set —junto a otros descubrimientos de menor importancia que se han ido efectuando— fue un río a cuya vera floreció hace unos 8.000 años, una colina neolítica.

UN ITINERARIO DIFÍCIL

Para mejor visitar las pinturas, hay que partir desde Artesa de Lérida, o desde Aspa, si bien están situadas en el término municipal de Alfés, es muy difícil llegar a ellas desde dicho término municipal puesto que no existen caminos.

Anteriormente se cultivaban unas parcelas de olivos en el fondo del valle, pero actualmente están yermas desde hace unos años, cuando el frío dio buena cuenta de los árboles. En la margen superior del río, existen ahora unos sembrados y unos grandes cañizales ocupan el lecho del río que tiene una procedencia similar al Guadiana. A trozos seco completamente, vuelve a surgir el agua y su mínimo cauce se encharca para volver a desaparecer.

Subimos a los llanos ya secos donde se inician Las Garrigas y emplean los desvíos por caminos, siguiendo siempre las señas del coto L-20.003. En lo alto del llano tenemos que abandonar el coche e iniciar el descenso a pie.

El paisaje, ahora en junio, hace olvidar un poco, tras las lluvias, que estamos en pleno verano. Triguales, yerbajos, aun

que los olivos resacos, nos hablan claramente de la pobreza que se extiende por estas tierras. Hemos visto algún que otro «mas de pedra de volta», construcciones realizadas con cierto gusto, adosadas a veces en la montaña con hermosa puerta de piedra picada. Varias pedreras. Empezamos a bajar por un camino de una antigua pedrera, ahora abandonada.

Una zorra ha cruzado, veloz, por la sierra.

Hemos llegado. Grandes piedras y una cueva que aún ahora puede servir de refugio en momentos de tormenta. En el suelo, el esqueleto de una zorra muerta. Restos de antiguos y modernos fuegos. De gente que encendieron leña y se calentaron.

Las pinturas para que se vean adecuadamente, hay que mejorarlas. Preferimos no hacerlo. Se notan perfectamente los trazos de dos cabras.

La cornamenta al aire y el fino diseño, como si fuera de gacela, de una espalda que no tiene fin. Una cornamenta estilizada. Con pintura roja. ¿Qué sustancias emplearían para que al cabo de ocho mil años pudiéramos nosotros, con templear todavía, el resultado de su obra en la piedra? Se habla de grasas y de raíces de hierbas, por nosotros desconocidas. El resultado está ahí.

La cueva está situada en la margen derecha del río Set, a unos cuatro kilómetros del puentecillo que cruza dicho río, antes de llegar a Aspa. Estamos por tanto a unos ocho kilómetros de Cogul. En la misma margen, con tipos similares de roca —desgraciadamente arenisca—, lo cual nos demuestra que probablemente toda la zona estuvo habitada por una civilización que nos dejó abundantes muestras de su paso.

El Museo Municipal de Artesa de Lérida, es un fehaciente testimonio de la multitud de testimonios de la vida del hombre neolítico, ibérico, en estas tierras.

Sacamos unas fotos. Si tuviéramos película de infrarrojo, podríamos esperar ofrecer unas claras imágenes de las pinturas.

Han visitado ya los nuevos descubrimientos los Eres, Bonau Company, delegado de Bellas Artes, en Lérida y Dñez-Coronel, notable arqueólogo siempre dispuesto a velar por la arqueología, entregado con ilusión a toda muestra artística.

Estamos seguros de que surgirán nuevos descubrimientos. «La Femosa» sigue con ilusión, da entrega todos los rincones de los términos municipales para levantar planos, tomar datos, pasarlos por el tamiz de una depurada investigación científica.

CESSIÓ DE L'ARXIU FOTOGRÀFIC DE JOSEP PIÑOL

L'any 2008 en Josep Piñol Barrul va cedir, a l'Agrupació Cultural La Femosa, la part del seu arxiu fotogràfic relacionada amb Artesa de Lleida. Les gestions per la cessió d'aquest fons fotogràfic foren realitzades per Josep Carrera (*Colau*) i pel seu fill Josep Maria, així com per l'alcalde d'aleshores, en Ricard Pons, que va tenir un gran interès en la recuperació pel nostre poble d'aquest important fons fotogràfic.

Aquest fons compta al voltant d'un miler de fotografies que en Josep Piñol havia fet durant els setze anys que va

estar de rector de la parròquia d'Artesa de Lleida. Sobre tot hi trobem fotografies sobre les excursions del jovent i infants a Balaguer, Camarasa, Cambrils, Mequinensa, ... Les quals són el testimoni d'una època d'una gran activitat cultural.

Des del lliurament d'aquest fons, l'any 2008, per part de Josep Piñol en el seu domicili de Miraflores de la Sierra (Madrid) hem estat treballant en la seva digitalització i documentació i ben aviat podrem presentar-lo en una o diverses exposicions.

MOSTRA DE FOTOS DE L'ARXIU DE JOSEP PIÑOL

Excursió de nenes a Balaguer

Excursió al pantà de Camarasa

Viatge a Roma

Excursió de noies a Lleida

VISITA DE LA PROTECTORA PER L'ALUMNAT DE L'ESCOLA LOCAL "ELS TIL·LERS"

Aquest any també hem visitat l'escola de primària d'Artesa, "Els Til·lers". Van ser uns moments molt agradables i vam estar molt agust amb l'alumnat parlant de temes sobre tinença responsable. Vam quedar gratament sorpresos de la quantitat d'idees positives que tenien. Alguns ja els coneixíem perquè vénen els diumenges a passejar els nostres animalets.

Des d'aquestes planes agraïm al professorat de l'escola per haver-nos donat l'oportunitat d'adreçar-nos a un alumnat tan cordial i lúcid que demostra que l'escola d'Artesa està oberta a l'educació integral del seu alumnat cosa que l'honora.

També en aquests termes hem visitat l'escola de Puigverd i l'any passat l'Istitut Josep Lladonosa de Lleida, prèvia la lectura d'un llibre il·lustratiu sobre el tema de Dolors Garcia i Cornellà: *La nit de les dues-centes mil llunes*. Des d'aquestes planes el recomanem pel darrer curs de primària o el primer o segon de secundària. En el cas de l'alumnat de l'escola local després van pujar fins a la protectora i van poder conèixer directament alguns dels gossets que havien aparegut al *power point* de l'explicació a la classe.

Són estones agradables i profitoses que pensem repetir a tota escola o institut que ens ho demani.

UNA MICA D'HISTÒRIA

ALTERNATIVA ECOLOGISTA D'ARTESA DE LLEIDA

És del tot evident que la nostra sensibilitat va canviant. Europa ens passa al davant, per això en el **preàmbul** de la primera llei de protecció dels animals (3/1988 de 4 de març) que la Generalitat de Catalunya dictà, ens diu que *"pretén recollir tots els principis de respecte, defensa i protecció que ja figuren als tractats i convenis internacionals i a les legislacions dels països socialment més avançats"*.

Segons el contingut de les diferents lleis de protecció dels animals:

"Correspon als Ajuntaments de recollir i controlar els animals de companyia abandonats, perduts o ensalvatgits..." (art. 16, apartat 1).

Hem de tenir en compte que:

"Un animal abandonat és l'animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària" (art. 3 apart. G).

Un animal correctament identificat tampoc no es pot deixar sol pel carrer, ja que:

"La persona posseïdora d'animals està obligada a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les cries d'aquests" (art. 12, apart. 3)

I finalment:

"La persona posseïdora d'un animal...és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics...d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable" (art. 12 apart. 1)

La nostra labor proteccionista va començar aproximadament al 1988. Com que en un inici no disposàvem de refugi propi vam estar **col·laboradors de l'Ajuntament de la vila** que és l'ens local que té, segons la llei, **competència directa en el control i recuperació dels animals abandonats**. Els vam facilitar el contacte amb diferents protectores de Lleida ciutat: *Lliga de protecció d'animals i plantes del Segrià* i darrerament: *"Amics dels animals del Segrià"*. Aquestes associacions se'n feien càrrec a canvi d'una quantitat econòmica determinada. Però veient la gran quantitat d'animals recollits en aquests centres, les dificultats que passaven per a poder-los atendre i la tardança a ser adoptats, vam decidir fer-nos-en càrrec directament nosaltres, **tot esperant que el consell comarcal fes la protectora** que des de fa tant temps té en projecte. Tampoc no es promocionen **les protectores locals**. Però totes dues, tant la comarcal com les locals, **són imprescindibles** si es volen fer les coses bé i, sobretot, complir la normativa. Com s'ho faran si hi ha un buit directe de conscienciació i atenció ciutadana

en aquest aspecte?. La protectora local seria un lloc de pas, **acompliria la necessitat de retirar-los de la via pública per moltes i variades raons:** 1-s'evitaria -el més aviat possible- la **decadència de l'animal i l'espectacle de patiment** que presenta (inanició, manca d'higiene, malalties, paràsits, atropellaments, maltractes...)

2-s'evitaria que el vagabundeig dins de la població **perjudiqui la gent per diferents motius:**

-manca d'higiene i salut de l'animal que **pot repercutir en la dels humans,**

-brutícia pels carrers, sobretot **excrements.**

-**lladruccs i udols que destorben el descans dels veïns**

-**perill si són atropellats d'ocasionar un accident de trànsit.**

-furgar en les **bosses d'escombraries.**

Si l'animal és adoptat en el pas per la protectora local s'evitaria l'amuntegament en la comarcal, com passa en la resta de protectores existents si no es canvia la manera de procedir amb una major conscienciació i responsabilitat ciutadana.

Artesa de Lleida ha evitat tots aquests inconvenients gràcies al servei i voluntariat de la protectora local, però quantes poblacions hi ha en aquest sentit desateses? Quants animals estan patint encara la irresponsabilitat de llurs amos i ames?

El fet de tenir una **petita protectora local** és molt positiu perquè la **conscienciació ciutadana és directa** a través de circulars, serveis (vacunació, consells...) o amb els contactes amb l'escola de la vila. La **protectora comarcal** tancaria el cercle per tal de trobar-hi serveis, assessorament i acollida d'animals que en aquella població no tenen sortida. **Si la informació arribés a la gent des**

de diferents sectors potser **a la llarga s'evitaria l'abandonament o la pèrdua**. I l'existència de protectores seria excepcional, no una necessitat com ara. Fins ara les alcaldies existents han valorat en positiu l'actuació i procediments de la protectora local, és a dir la feina feta i l'objectiu implícit de protegir el món dels animals i conscienciar la població per aconseguir una **societat més justa i respectuosa amb el medi ambient** en general i amb els **món dels animals** en particular, que és ni més ni menys que el diu diu la **normativa vigent**.

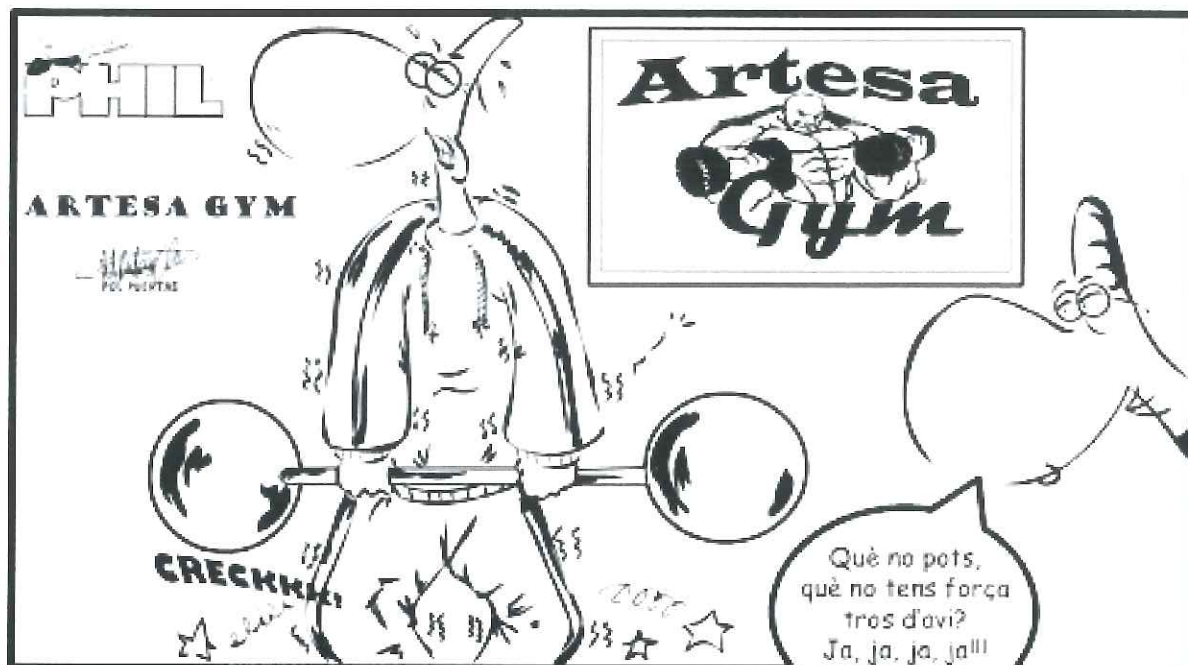
Hem adoptat, comptant el 2011, més de 200 animals. En aquest moment ho portem onze persones. Si algú **vol col·laborar** hi ha moltes maneres de fer-ho, truqueu-nos, sereu ben rebuts!. T. 618 72 20 38 T. 630 055 645 T620 90 67 96 T 639 60 44 77
"Es pot saber la moral dels pobles i de les persones, segons el tracte que donen a llurs animals" F. Nietzschea

BALANÇ D'ACOLLIDA DELS DARRERS ANYS

TOTAL Any 2005	<u>Adoptats</u>	Perduts i tornats L'amo	Accidentats i recuperats	Morts en accident i malalties	Eutanasiats	Animals disponibles protectora
26	15	3	3	-----	1	7
TOTAL Any 2006	Adoptats			Morts en accident	Mort natural	
34	23	3	-----	1 (Bruna)	7
TOTAL Any 2007	Adoptats			Morts en accident i malalties	Mort natural	
45	20	2	1 (Messy)	-----	1 Argent	22
TOTAL Any 2008	Adoptats		Cadells adoptats des d'amo	Cadells amb parvo		
76	43	3	10	10	-----	10
TOTAL Any 2009	Adoptats			Accident i malalties	Mort natural	
68	40	2	4	5	1 (Tom)	16
TOTAL Any 2010	Adoptats				Mort natural	
84	50	6	6	3	1 (Bau)	18
TOTAL	<u>191</u>	19	20	18	4	

PHIL

CARAM!!
PERÒ
COM??!!!

... mare meva..., ja deia jo...,
serà "trampós" "Cagondena"!!

UPSI

TIRA DEDICADA: JOEL GALLART I ARTESA GYM

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns 973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h
 Farmàcia 973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626869516

V3 Hospital Veterinari639 367 888
 Metge 973 16 72 91
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius tot el dia
973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu 973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
5h 20 min	Puigverd		4 h 30 min	
6 h 30 min			5h 45 min	Puigverd
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	
NL2 (sud) divendres, dissabtes i vigílies				
0 h 10 min		Nocturn	0 h 30 min	Puigverd
2 h 00 min			2 h 20 min	Puigverd
4 h 15 min			4 h 35 min	Puigverd

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

1. Cc5, Rb8 2. d7, Tc7 3. d8= D++ (el peó es pot convertir en Dama o en Torre per fer el mate)

7	3	5	1	8	4	2	6	9
2	1	4	6	9	3	5	8	7
8	9	6	7	2	5	1	4	3
3	2	8	4	6	9	7	1	5
5	7	9	2	1	8	4	3	6
6	4	1	3	5	7	8	9	2
1	5	2	9	4	6	3	7	8
9	8	7	5	3	1	6	2	4
4	6	3	8	7	2	9	5	1

ELECCIONS MUNICIPALS

TORNEIG DE FUTBOL SALA DE L'AJALL

FESTA DE FI DE CURS D'ESCOLA

IMATGES D'ACTUALITAT

FESTA DE FI DE CURS DE L'ESCOLA DE MÚSICA

ASSEMBLEA DE LA PANIFICADORA

CONCERT SOLIDARI

FESTA DE SANT JOAN